

Autismiluokassa koira toimi myös lukukoirana. Kakkosluokkalaisten Tatu harjoittelee lukemista mielellään Emmen kanssa. Kun sana on luettu, Emma saa tiskata namin.

Heiskinkiläisen Kallion ala-asteen koulun erityisluokanopettaja Päivi Latvala-Sillman nimeää koiran tärkeimmäksi työvälineekseen autismin kirjon luokalla.

Teksti ja kuvat:
Nina Luukko

Koira rauhoittaa ja kannattaa lasta autismiluokalla

Helsinki, Neljäs linja, Kallion ala-asteen koulu. Viidennen kerroksen luokahuoneen ovesta on kuva kahdesta koirasta. Täällä, autismin kirjon luokassa, erityisluokanopettaja ja ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja Päivi Latvala-Sillman työskentelee koiravusteisesti. Tänä syksynä koirapäivä on joka maanantai. Silloin open mukana töihin tulee joko labradorinnoutaja Emma (Kavamel Show Me The Way) tai seiskarinkoira Milli (Mäkirinteen Millie).

Päivin luokassa on kuusi oppilasta, poikia ikähaarukassa 8-13-vuotta. Koirapäivä on kaikille viikon kohokohta. Koiravusteisella työtavalla on saavutettu niin hyviä tuloksia, että osa oppilaiden vanhemmista on jopa toivonut koiraa kouluun joka päivälle.

- Koulupäivät, joihin koiravusteisuus, ovat rauhallisempia ja rennompia. Sitä myötä oppimistilanne on suotuisampi, ja saavutamme koirapäivinä parempia oppimistuloksia. Selitys tälle kaikelle piilee koiran hyvää tekemässä vaikutuksessa. Kun ihminen silittää koiraa, hänen verenpaineensa laskee ja koskettaminen vapauttaa elimistössä kemiallisen hyvän olon cocktailin, joka helpottaa muun muassa autismiin tyypillisesti liittyvää stressiherkkyyttä. Koiravusteinen työtapa on kuin luomulääkitystä, Latvala-Sillman selvittää.

Lähtökohdat koiran käytölle erityisopetuksessa ovat siis kemialliset - koiran läsnäolo rauhoittaa. Sen lisäksi autismiluokan lapset kehittävät koiran avulla vuorovaikutustaitojaan, motivoituvat oppimaan ja työskentelemään ja harjaantuvat ohjaamaan omaa toimintaansa.

- Esimerkiksi matematiikan tunnilla koiravusteisuus pyörittää numeronoppaa, josta laskemme oppilaiden kanssa pääsälaskuja. Sitten tunti jatkuu kirjoihin tehtävillä laskuilla. Laitan koiran työmatolleen oppilaan viereen rauhoittamaan ja auttamaan keskittymisessä. Oppilaalla on nameja pöydällä ja koiravusteisuus istuu hänen vierellään. Aina laskun tehtyään oppilas antaa koiralle namin. Näin hän pystyy keskittymään ja tekemään sopivan määrän tehtäviä itseohjautuvasti. Oppilas jaksaa keskittyä paremmin ja kokee onnistumisen kokemuksen. Itse pystyn kiertämään luokassa ja neuvomaan sillä välin muita. Koiravusteisuus on koko ajan kauko-ohjauksessani, mutta työskentelee itsenäisesti. Voin sanoa, että koiravusteisuus on tehokkain työvälineeni, Latvala-Sillman iloitsee.

Kun koiran kanssa mennään köyden-

Autismin kirjon luokalla koulua käyvä viidesluokkalainen Lasse tykkää Emmasta, kun sitä saa pajata ja se auttaa tehtävien teossa. Koiravusteisuus ei päätä, ei tuljota eikä vaadi, mutta on läsnä. - Emma on kival!

vetoa, oppilaat saavat kaipaamiensa syvätuntoaistimuksia. Koiran harjaaminen, halaaminen, silittely ja sen antamat määrät pusut puolestaan tarjoavat oppilaille hyviä aistikokemuksia. Koiran avulla voi myös harjoitella tunteiden tunnistamista ja tunneilmaisua.

Välillä koiravusteisuus toimii lukukoirana tai sitten koko luokka lähtee ulos ulkoiluun koiravusteisuus. - Oppilas taluttaa koiravusteisuus lyhyemmällä hihnalla, minä varmistan tilanteen turvallisuuden toisella, pidemmällä hihnalla. Nämä ovat kivoja lenkkejä kaikille.

Haastavaa, mutta palkitsevaa

Kasvatus-kuntoutuskoiran ohjaajaksi kouluttautunut Latvala-Sillman on käyttänyt työssään vuosien varrella jo kolmea eri koiravusteisuus. Diplomoitu kasvatus-kuntoutuskoira, seiskarinkoira Frida (Nion Frida), ehti tehdä antaumuksellista työtä Kallion ala-asteen koulussa peräti yhdeksän vuoden ajan. Fridan jäätyä eläkkeelle vuonna 2013 työtä jatkoi seiskarinkoira Milli, diplomoitu kasvatus-kuntoutuskoira sekin. Tällä hetkellä Milli on äitiyslomalla ja palaa työhön joulukuulla.

- Millin lomasijaisena toimii labradorinnoutaja Emma. Emma vasta harjoittelee töitä, ja soveltuvuuskokeeseen se osallistuu nyt marraskuun lopulla. Kylä siittäkin hyvä työkoira tulee, Latvala-Sillman povaa.

Koulupäivät, jolloin koira on mukana menossa, rytmittyvät oppituntien mukaan. Tunneilla työskentely on intensiivistä, välitunneilla koiralle tarjoutuu ansaittu mahdollisuus lepoon. - Tarvittaessa koiralle järjestyy lepoa hetkiä myös oppituntien aikana. Silloin se saa vetäytyä omalle alueelleen, johon ei ole muilla menemistä.

Hänen mukaansa erityisluokalla työskentely vaatii koiralta paljon. - Siksi koiran pitää nauttia tästä työstä, muuten se olisi eettisesti väärin. Omat koirani ovat antautuneet työlleen. Uskon, että ne kokevat asiat samoin kuin minä: oppilaat, joilla on autismin kirjon häiriö, ovat oppilaista haasteellisimpia, mutta myös ihanimpia. Itse en vaihtaisi työtäni mistään hinnasta muuhun opetustyöhön, Latvala-Sillman toteaa.

Empatiakykyä ja erilaisuuden käsittelyä

Myös koulunkäyntiavustaja ja kasvatus-kuntoutuskoiran ohjaaja Anne Jo-

Emma istuu nätisti työmatollaan Lassen vieressä, kun poika laskee matematiikan tehtäviä. Tylsä tekeminen muuttuu mielekkäämmäksi, kun joka laskun jälkeen Emmalle saa antaa namin. Koiran ansiosta Lassen itseohjautuvuus tehostuu. Koira on autismin kirjon luokan oppilaille mieluinen, mistä osoituksena kahdelle pojalle on hankittu oma koira jo kotiinkin.

kila ja hänen koiransa ovat innostuneita työstään:

- Molemmat koirani ovat aina olleet innolla lähdössä töihin, aamulla ihan jonotetaan autoon. Koirat palkautuvat työssä erilaisissa heitto- ja piilotusleikkeissä, muuta ne eivät tarvitse.

Jokila on työskennellyt yli 10 vuotta koulunkäyntiavustajana turkulaisessa Luolavuoren yhtenäiskoulussa pääasiassa Asperger-oppilaiden parissa. Aspergerin oireyhtymä on autismin kirjon häiriö.

Jokila tiivistää koira-avusteisen työtavan hyötyjä omassa työssään seuraavasti: - Koiran kanssa tehtävien nouto-, veto- ja piilotusleikkien avulla kehitetään lapsen motorisia taitoja. Samalla lapsi saa erilaisia aistikokemuksia. Motorisesti kömpelöt oppilaat hyötyvät myös koiran kanssa metsässä tai vaikkapa portaissa kulkemisesta.

- Koiran kanssa voi harjoitella matematiikka ja lukemista, ja tunneilla opitaan myös oman käytöksen hallintaa ja petrataan vuorovaikutustaitoja. Koiran avulla voidaan kehittää lisäksi empatiakykyä, pettymysten, erilaisuuden ja kielteisten tunteiden käsittelyä, oli oppilas sitten 6- tai 17-vuotias, hän luettelee. ➤

KOTIMAISET LEMMIKKIEN RAAKAPAKASTEET

Kysy seuraavia tuotteita K-kauppiaaltsi!

Sika-nauta
jauhelihakuitio
0,5 kg

Possun lihakuutio
0,5 kg

Broileri
jauhelihakuitio
0,5 kg

Naudan rusto
1 kg

Naudan ydinkuu
2 kg

Katso myös muut jälleenmyyjät, sekä koko tuotevalikoima: www.tessu.fi

TESSU RAAKAPAKASTEET:

- 100 % kotimaisia
- lisääaineettomia
- helppoja annostella
- säilytys -18 C
- säilyvyys 12 kk

Sosiaalisia ja seurallisia koiria

Kasvatus-kuntoutuskoira omaa hyvän hermorakenteen, on sosiaalinen ja avoin luonteeltaan sekä pitää ihmisistä.

Koiran soveltuvuus alalle testataan kokein. Mallia testaukseen on haettu Ruotsista.

Soveltuvuuskokeeseen voi tulla vuoden täyttänyt koira.

Koiran työkyky valittuun tehtävään testataan koirakon työnäyttökokeella, jolla taataan ammatillisesti laadukkaita ja turvallisia koirakoita kentälle.

Suosittuja rotuja kasvatus-kuntoutuskoirina Suomessa ovat labradorinnoutajat, kultaishnoutajat, kingcharlesinspanielit, villakoirat, newfoundlandinkoirat, seiskarinkoirat ja australianpaimenkoirat. Rotua tärkeämpi ominaisuus on koiran persoonallisuus.

Jokila on käyttänyt koiraa apuna työssään runsaan kahden vuoden ajan. - Erityisluokan opettaja Maiju Rautiainen työskenteli koulussamme jo aiemmin kasvatus-kuntoutuskoiransa kanssa hyvällä menestyksellä. Siitä innostuneena suoritin kasvatus-kuntoutuskoiran ohjaajan koulutuksen kaksi vuotta sitten ja monirotuinen koirani, silloin 8-vuotias Jesper, testattiin työhön sopivaksi. Sittemmin minulle tuli kiire hankkia uusi pentu jatkamaan Jesperin aloittamaa työtä. Sattumalta löysin niin ikään monirotuisen Morkullan Ninon, joka lähti seuraamaan Jesperin tassun jälkiä.

Sulkeutunut avautuu koiralle

Nino otti paikkansa koirakasvattajana Luolavuoren koulussa Jesperin jäätyä eläkkeelle viime keväänä. Soveltuvuustestin Nino läpäisi kesällä, ja työnäyttö koirakon on tarkoitus antaa kahden vuoden sisällä. Sitä odotellessa kisällillä on kuitenkin jo ammattilaisen elkeet, siksi pidettyjä Annen ja Ninon viikoittaiset koiratunnit ovat.

- Maanantait on varattu näille tunneille. Meillä on erillinen vastaanotto, johon tunneille valitut oppilaat tulevat aikataulun mukaan. Toisinaan teen töitä myös kokonaisten luokkien kanssa tarpeen niin vaatiessa. Ninon rooli tunneilla on suuri. Oppilaat saavat «opettaa» Ninolle erilaisia asioita,

Sannäsin Kartano
Hotelli Porvoossa

Puh. 019 54741 | sannas@sannaskartano.fi
www.sannaskartano.fi

Yli satavuotiaan Kallion ala-asteen koulun, jota presidentti Tarja Halonenkin aikanaan kävi, tunnuslauseena on "erilaisuus voimavarana". Koira-avusteista erityisopetusta koulussa on ollut tarjolla jo kymmenen vuoden ajan, kiitos erityisluokanopettaja Päivi Lätvala-Sillmanin.

kuten paikalla oloa, noutamista, piilotettujen lelujen etsimistä ja älypelien käyttämistä.

Koiratunti suunnitellaan jokaiselle oppilaalle yksilöllisesti. Toiminta on tavoitteellista. - Opettajat kertovat oppilaan haasteista ja mihin tarvittaisiin kipeimmin tukea juuri sillä hetkellä. Toiminta tapahtuu täysin leikin, ilon ja lapsen ehdoilla. Huomaamattaan oppilas kuitenkin harjoittelee tarvitsemiaan taitoja.

Jokila kirjaa ylös tunnin aikana havainnoimaansa edistystä. - Monet ylivilkkaat oppilaat harjaantuvat hallitsemaan itseään paremmin kouluttaessaan Ninoa, sillä käskyt täytyy antaa rauhallisesti ja oppilaan on itse pysyttävä paikallaan. Ilo onkin suuri, kun oppilas saa Ninon vihdoin tottelemaan. Koiristani on saanut avun myös moni koirapelkoinen oppilas!

Annen ja Ninon tunneilla on käynyt myös sulkeutuneita murrosikäisiä, jotka eivät ole edes halunneet taluttaa koiraa. Siinä kävellessä nuoret ovat kuitenkin alkaneet puhua elämästään ja tunteistaan.

- Silloin olen tiennyt, etteivät he minulle ole puhuneet, vaan koiralle, Jokila hymyilee ja kertoo, että opettajilta ja vanhemmilta tullut palaute koiran kanssa tehdystä työstä on ollut pelkästään positiivista. ☺